

На основу члана 6. став 1. Уредбе о заступнику Републике Србије пред Европским судом за људска права („Службени гласник РС“, број 61/06 –пречишћен текст) објављује се, на српском и енглеском језику, Пресуда Европског суда за људска права по представци број 12312/05 – Кин Стиб и Мајкић против Србије, која гласи:

„ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЉУДСКА ПРАВА

ДРУГО ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ПРЕДУЗЕЋЕ КИН-СТИБ И МАЈКИЋ ПРОТИВ СРБИЈЕ
(Представка број 12312/05)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

20. април 2010. године

Ова пресуда ће постати правоснажна у околностима предвиђеним чланом 44, став 2 Конвенције. Могуће су редакторске промене.

У предмету предузеће Кин-Стиб и Мајкић против Србије,

Европски суд за људска права (Друго одељење) заседајући у већу у чијем су саставу били:

Françoise Tulkens, *председник*,
Ireneu Cabral Barreto,
Vladimiro Zagrebelsky,
Danutė Jočienė,
Dragoljub Popović,
András Sajó,
Nona Tsotsoria, *судије*,
и Sally Dollé, *секретар Одељења*,

после већања на затвореној седници одржаној 30. марта 2010. године, изриче следећу пресуду, која је усвојена на тај дан:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу представке (број 12312/05) против Државне Заједнице Србија и Црна Гора, коју је Суду према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција“), поднело предузеће са ограниченом одговорношћу, Кин-Стиб, из Демократске Републике Конго (у даљем тексту: „први подносилац представке“) и, у то време, држављанин Државне Заједнице Србија и Црна Гора, г. Милорад Мајкић (у даљем тексту: „други подносилац представке“), дана 6. априла 2005. године.

2. Оба подносиоца представке заступао је г. Ц. Леон, адвокат из Беча, Аустрија. Владу Државне Заједнице Србија и Црна Гора (у даљем тексту: „Влада“), а потом Владу Републике Србије („Влада“) заступао је њен заступник, г. С. Царић.

3. Подносиоци представке су тврдили да су претрпели повреде члана 6. став 1. и члана 13. Конвенције, као и повреду члана 1. Протокола број 1, због делимичног неизвршења арбитражне одлуке донете у њихову корист.

4. Суд је 4. маја 2006. године одлучио да Владу обавести о представци. Примењујући члан 29. став 3. Конвенције, одлучио је да одлуку о допуштености и основаности представке донесе истовремено.

5. Почев од 3. јуна 2006. године, после декларације Црне Горе о независности, Србије је искључива странка у поступцима пред Судом.

ЧИЊЕНИЦЕ

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

6. Чињенице предмета, како су их стране изнеле, могу се сумирати на следећи начин.

A. Релевантна позадина предмета подносилаца представке

7. Први подносилац представке је 12. октобра 1989. године закључио Уговор о заједничком улагању са предузећем Hotel Intercontinental Belgrade, ради оснивања и заједничког вођења казина у његовим просторијама.

8. У то време наведени хотел је био власништво предузећа Generalexport (у даљем тексту: "Genex"), једног од највећих "друштвених предузећа" (види став 70. у даљем тексту) са годишњим прометом од преко седам милијарди U.S. долара ("УСД").

9. Чланом 12. Уговора о заједничком улагању предвиђено је да први подносилац представке има право на наплату 80% сваке зараде која се оствари као део заједничког вођења предметног казина, док је предузеће Genex имало право на наплату преосталих 20% исте. У члану 19. Уговора, међутим, наведено је да би предузеће Genex, у сваком случају, имало право на загарантовану минималну исплату зараде од стране првог подносиоца представке од најмање УСД 500.000 годишње.

10. Казино је отворен у октобру 1990. године. До 1993. године, међутим, он је затворен због разних финансијских тешкоћа, а уследио је и један број спорова између странака.

Б. Арбитражни поступак

11. Први подносилац представке је 1995. године покренуо поступак против предузећа Genex пред Спољно-трговинском арбитражом при Привредној комори Југославије (у даљем тексту: "Арбитражни суд"), тражећи да му се казино врати у посед као и накнаду због кршења уговора.

12. Арбитражни суд је 10. априла 1996. године, пошто је решио питања у вези са статусом првог подносиоца представке, делимично пресудио у његову корист. Предузећу Genex је посебно наложено да: (а) исплати накнаду у износу од УСД 1.999.992, плус камату од 6 %,

због тога што први подносилац представке није могао да води предметни казино од 1. априла 1995. године до 31. марта 1996. године, (б) омогући првом подносиоцу представке да исти врати у посед и (в) ефективно руководи његовим радом у периоду од пет година после поновног отварања. Износ од 1.999.992 УСД, тј. 166.666 УСД месечно, добијен је множењем минималне годишње зараде предузећа Genex у на основу договорене пропорције (види став 9. у претходном тексту).

В. Извршни поступак

13. Трговински суд у Београду је 7. јуна 1996. године наложио извршење арбитражне одлуке од 10. априла 1996. године, у целости.

14. После неколико прекида и одлагања, Народна банка Југославије је 15. октобра 1997. године обавестила Привредни суд да је 1.672.437,06 УСД пренето на рачун првог подносиоца представке.

15. Привредни суд је 4. маја 1998. године донео решење о исплати преосталих 618.542,23 УСД, заједно са припадајућом каматом.

16. Изгледа да су дужници, предузећа Generalexport и International CG, као два правна следбеника првобитног предузећа Genex, у потпуности поступили по овом решењу до 6. маја 1998. године.

17. Први подносилац представке је 22. марта 2004. године тражио да му се казино врати у посед и да му се дозволи да ефективно руководи његовим радом у периоду од пет година после поновног отварања.

18. После три усмена рочишта, Трговински суд је 28. маја 2004. године усвојио овај захтев и дужницима наложио да га испуне.

19. Уставни суд Републике Србије је 30. новембра 2004. године одбио предлог подносиоца представке да се наложи по пуно и делотворно извршење арбитражне одлуке, наводећи да у његовој надлежности није, *ratione materiae*, да разматра притужбе у којима се наводе појединачне повреде људских права.

20. Трговински суд је 3. децембра 2004. године дужнике новчано казнио због тога што нису извршили решење о враћању казина у посед и обавезао их да се враћање у посед обави у додатном року од тридесет дана. Првобитна новчана казна износила је 45.000 динара ("РСД") по дужнику (приближно 770 УСД), али је овај износ 7. децембра 2004. године смањен на 20.000 РСД по сваком дужнику (приближно 340 УСД).

21. Подносиоци представке су 2005. године поднели притужбу Суду Србије и Црне Горе.

22. У периоду од 25. маја 2005. године до 24. октобра 2006. године Трговински суд је дужнике новчано казнио у осам наврата зато што нису извршили решење о враћању казина у посед. Новчане казне су укупно износиле 320.000 РСД (приближно 4.770 УСД).

23. Трговински суд је 24. октобра 2006. године обуставио извршење у погледу изрицања новчаних казни, приметивши да је остварен максимални предвиђени износ у складу са Законом о извршном поступку.

24. Ова одлука је потврђена 4. децембра 2006. године.

25. Трговински суд је 30. јула 2007. године одбацио накнадни захтев првог подносиоца представке да дужницима одреди додатне новчане казне.

26. Ова одлука је потврђена 29. новембра 2007. године.

27. Трговински суд је 10. марта 2008. године уочио да је Агенција за приватизацију 9. августа 2007. године донела решење о реструктурирању дужника и обуставила извршни поступак до завршетка овог процеса.

Г. Поступак за поништење арбитражне одлуке

28. Предузеће Genex је 1996. године покренуло парнични поступак пред Привредним судом у Београду, тражећи поништење арбитражне одлуке. Оно је још једном покренуло питања у вези са статусом првог подносиоца представке.

29. Привредни суд је 23. јуна 1997. године одбио овај захтев, што је учинио и Виши привредни суд 25. маја 1997. године, а на крају, и Врховни суд Србије 24. децембра 1997. године, у трећој и коначној инстанци.

Ђ. Покушаји да се поново отвори поступак за поништење арбитражне одлуке

30. Предузећа Generalexport и International CG су 5. фебруара 2002. године поднели предлог да се поступак за поништење арбитражне одлуке поново отвори.

31. После два враћања на нижу инстанцу, Трговински суд је 4. октобра 2006. године одбацио овај предлог. При томе је он, *inter alia*, приметио да су питања која су тужиоци покренули већ разматрана, на овај или онај начин, у оквиру спорног поступка за поништење арбитражне одлуке.

32. Виши трговински суд је 21. новембра 2007. године потврдио ову одлуку по жалби.

Е. Први круг поступака за накнаду штете

33. После претходних враћања предмета на нижу инстанцу, Трговински суд је 27. јуна 2001. године делимично пресудио у корист првог подносиоца представке. Предузећима Generalexport и

International CG је наложено да исплате укупно 4.333.333,16 УСД, са каматом по основу немогућности првог подносиоца представке да води казино у периоду од 1. априла 1996. године до 31. маја 1998. године.

34. Виши трговински суд је 6. септембра 2001. године потврдио ову пресуду, а она је тиме постала извршна.

35. Врховни суд је 30. јануара 2002. године смањив додељени износ на 1.083.332 УСД, са каматом. Он је проценио изгубљену зараду само на основу минималне годишње зараде туженог, како је предвиђено Уговором о заједничком улагању (види став 9. у претходном тексту).

36. У међувремену је 24. септембра 2001. године први подносилац представке затражио извршење пресуде донете 27. јуна 2001. године, преносом средстава на банкарски рачун.

37. Трговински суд је истог дана донео решење о извршењу.

38. Трговински суд је 14. фебруара 2002. године закључио поступак извршења. Прито је прешетио да је, без обзира на чињеницу да је Врховни суд касније смањив досуђену накнаду на 1.083.332 УСД, са каматом, пренос од приближно 700.000 УСД више од овог износа, већ извршен на банкарски рачун првог подносиоца представке.

Ж. Други круг поступка за накнаду штете

39. После претходних враћања предмета на нижу инстанцу, Трговински суд је 3. марта 2005. године, а што је исправљено 8. септембра 2005. године, делимично пресудио у корист првог подносиоца представке. Он је тиме наложио предузећима Generalexport и International CG да на рачун немогућности првог подносиоца представке да води казино од 1. јуна 1998. године до 1. априла 2001. године исплате укупно 1.426.666,60 УСД, са каматом. Овога пута је Трговински суд, такође, проценио изгубљену зараду само на основу минималне годишње зараде предузећа Genex, како је предвиђено Уговором о заједничком улагању.

40. Виши трговински суд је 21. фебруара 2006. године потврдио ову пресуду, чиме је она постала извршна.

41. Врховни суд је 27. јуна 2007. године одбацио ревизије које су стране изјавиле.

42. Први подносилац представке је, у међувремену, 24. марта 2006. године, тражио извршење пресуде усвојене 3. марта 2005. године преносом средстава на банкарски рачун.

43. Трговински суд је 27. марта 2006. године донео решење о извршењу.

44. Изгледа да извршни поступак још није окончан.

3. Кривични поступак

45. Друго јавно тужилаштво у Београду је у јануару 2002. године поднело кривичну пријаву против другог подносиоца представке због проневере. Нарочито се тврдило да је он давао лажне изјаве у вези са статусом првог подносиоца представке према законима Конга, и да је кривотворио неколико пуномоћја како би учествовао у горе наведеном поступку.

46. Други подносилац представке је 17. јануара 2002. године притворен до суђења, али је до 22. фебруара 2002. године пуштен из притвора.

47. Други општински суд у Београду је 9. јула 2004. године обуставио кривични поступак против другог подносиоца представке. Он је навео да је први подносилац заиста регистровано правно лице према законима Конга, да су спорна пуномоћја аутентична, и да не постоји никакав доказ који указује на то да је други подносилац починио неко кривично дело.

48. Окружни суд у Београду је 7. новембра 2003. године обуставио други кривични поступак, у вези са “питањима проневере и фалсификата”, по сличном основу.

И. Остале релевантне чињенице

49. Назив Hotel Intercontinental је неодређеног датума промењен у назив Hotel Continental.

50. Други подносилац представке је 8. новембра 1994. године купио од Г.Ј., у то време искључивог власника првог подносиоца представке, “део првог подносиоца представке” који се састојао од свих његових права и материјалних интереса из Уговора о заједничком улагању од 12. октобра 1989. године. Тако је други подносилац представке постао “власник овог дела предузећа”, као и “директор и председник” првог подносиоца представке у свим питањима у вези са предузећем Generalexport.

51. Виши суд у Киншаси је 6. априла 2002. године потврдио да, почев од 19. маја 1996. године, други подносилац представке има 25% акција првог подносиоца представке и да је његов заменик генералног директора.

52. Статут првог подносиоца представке, који је оверен у децембру 2002. године, поново је потврдио горе наведено и приметио да је други подносилац представке заиста искључиви представник првог подносиоца представке у вези са свим питањима предметног заједничког улагања.

53. Министарство финансија је 21. децембра 2005. године дало изјаву за јавност да је предузећу под називом Grand Casino дата

ексклузивна дозвола за приређивање игара на срећу. Дозвола је издата за период од десет година за казино који ће се налазити у Београду.

54. Први подносилац представке је 27. августа 2007. године обавестио Агенцију за приватизацију о нерешеном потраживању од предузећа Generalexport и International CG.

55. Први подносилац представке је 24. марта 2008. године Агенцији за приватизацију послао још једно писмо упозорења.

56. Предузеће International CG је, међутим, 29. априла 2008. године, после јавне продаје коју је организовала Агенција за приватизацију, продало неке некретнине предузећу NBGP Properties. Једна од продатих зграда је био Hotel Continental. Чланом 8.1.2 Уговора о продаји предвиђено је, *inter alia*, да купац нема, у периоду од седам година, право да на хотел стави хипотеку или га оптерети на други начин, осим ако од Агенције за приватизацију претходно не прибави писану сагласност у том смислу.

27. И поред реструктурирања и продаје неке имовине, предузећа Generalexport и International CG су и даље друштвена предузећа.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО

A. Закон о извршном поступку из 2000. године (објављен у „Службеном листу Савезне Републике Југославије“ – Сл. лист СРЈ - бр. 28/00, 73/00 и 71/01)

3. Члан 4. став 1. предвиђа да се извршни поступак спроводи по хитном поступку.

4. Чланови 16 и 17. став 1. изричито признају арбитражне одлуке као важеће законске основе за формално покретање извршног поступка.

60. Члан 23. наводи да се извршни поступак, такође, спроводи на предлог тужиоца који није изричито наведен као поверилац у правоснажној судској одлуци, под условом да овај први може да докаже, на основу “званичног или другог законски овереног документа”, да је предметно право њему касније пренето од првобитног повериоца. Ова одредба се, *mutatis mutandis*, такође примењује на дужника који није изричито именован као такав у предметној правоснажној судској одлуци.

61. Чл. 202-207. регулишу извршење у ситуацијама када је потребна сагласност дужника, нарочито када је дужнику наложено да обави одређену радњу, о дустане о дње или се с њом сагласи. Систем предвиђа сукцесивно изрицање новчаних казни до одређеног максималног износа који, ако је дужник физичко лице, па новчане

казне не могу да се изврше, на крају може да се претвори у одређени број дана у затвору.

Б. Закон о извршном поступку из 2004. године (објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“ – Сл. гласник РС - бр. 125/04)

62. Суштина члана 37. овог закона одговара, у релевантном делу, члану 23. Закона о извршном поступку из 2000. године на који се позива у претходном тексту.

63. Закон о извршном поступку из 2004. године ступио је на снагу 23. фебруара 2005. године, чиме је стављен ван снаге Закон о извршном поступку из 2000. године. Међутим, у складу са чланом 304. сви извршни поступци покренути пре 23. фебруара морају се завршити према закону из 2000. године.

В. Закон о парничном поступку (објављен у „Службеном листу Социјалистичке Федеративне Републике Југославије – Сл. лист СФРЈ“ - бр. 4/77, 36/77, 6/80, 36/80, 43/82, 72/82, 69/82, 58/84, 74/87, 57/89, 20/90, 27/90, 35/91 и Сл. листу СРЈ, бр. 27/92, 31/93, 24/94, 12/98, 15/98 и 3/02)

64. У складу са чланом 483. став 1., арбитражна одлука има снагу правоснажне пресуде за стране у поступку, сем ако сам арбитражни споразум не предвиђа жалбу вишој инстанци.

65. Чланови 484, 485 и 486. утврђују крајње рокове и посебне основе за укидање арбитражне одлуке, што се може једино тражити покретањем посебне грађанске парнице пред “редовним” судом.

Г. Закон о арбитражи (објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 46/06)

66. Члан 64. став 1. предвиђа да домаћа арбитражна одлука има снагу правоснажне домаће пресуде и да је извршна.

67. Овај закон је ступио на снагу у јуну 2006. године, чиме су стављене ван снаге одредбе Закона о парничном поступку цитиране у претходном тексту.

Д. Закон о приватизацији (објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 38/01, 18/03, 45/05 и 123/07)

68. Чл. 19-20д утврђују детаље реструктурирања предузећа која треба да се приватизују. Ово реструктурирање, међутим, није обавезно

и предузеће може да се прода без реструктурирања, ако тако одлучи Агенција за приватизацију.

69. Члан 20 \dot{z} предвиђа, *inter alia*, да сви извршни поступци покренути против предузећа у процесу реструктурирања морају бити прекинути до завршетка процеса реструктурирања.

Ђ. Правни положај друштвених предузећа

70. Релевантне одредбе овог закона наведене су у предмету *P. Качапор и друге подносиољке представке против Србије*, пресуда (број. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 и 3046/06, ст. 68-76, 15. јануар 2008. године).

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 1. ПРОТОКОЛА БРОЈ 1

71. Подносиоци представке су се жалили према члану 1. Протокола број 1 због делимичног неизвршења арбитражне одлуке донете 10. априла 1996. године.

Члан 1. Протокола број 1. гласи како следи:

„Свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.“

A. Допуштеност

1. У вези са другим подносиоцем представке

72. Влада је изнела да притужбе другог подносиоца представке нису компатибилне *ratione personae* ни са одредбама Конвенције ни са одредбама Протокола број 1 уз њу. Нарочито, на другог подносиоца представке лично нису пренета никаква права арбитражном одлуком, он формално није био страна ни у једном поступку и најзад, он је имао мање од 50% акција првог подносиоца представке.

73. Други подносилац представке је навео да је он жртва у оквиру значења члана 34. Конвенције.

74. Суд пр међује да је без о бир а на чињеницу да други подносилац представке поседује само 25% првог подносиоца представке (види став 51. у претходном тексту) и да је арбитражна одлука заиста донета само у корист првог подносиоца представке, други подносилац представке 8. новембра 1994. године купио је од G.J., у то време искључивог власника првог подносиоца представке, удео у првом подносиоцу представке који се састоји од свих његових права и материјалних интереса из уговора о заједничком улагању од 12. октобра 1989. године (види став 50. у претходном тексту). Произлази да су, када је реч о питањима у вези са овим уговором, укључујући и делимично неизвршење арбитражне одлуке донете с тим у вези, подносиоци представке тако тесно међусобно повезани да би њихово разликовање било вештачко (види, *mutatis mutandis*, *Pine Valley Developments Ltd* и други подносиоци представке против Ирске, 29. новембар 1991. године., став 42., серија А број. 222; *Eugenia Michaelidou Developments Ltd* и *Michael Tymvios* против Турске, број 16163/90, став 21., 31. јул 2003. године.). Суд према томе, подсећајући на општа начела изнета у пресуди у предмету *Agrotexim* (види *Agrotexim* и други подносиоци представке против Грчке, 24. октобар 1995. године., став 66, серија А број 330-А), сматра да су, у специфичним околностима овог предмета, а посебно с обзиром на мешање његових уговорних и пословних аспеката, притужбе другог подносиоца представке компатибилне *ratione personae* са одредбама Протокола број 1. Због тога се примедба Владе мора одбацити.

2. У вези са првим подносиоцем представке

(а) Компатибилност *ratione personae*

75. Влада је приметила да је први подносилац добио „потпуну накнаду“ због делимичног неизвршења арбитражне одлуке. Према томе, он више није “жртва”, у смислу члана 34. Конвенције.

76. Први подносилац представке је навео да никада није добио никакву накнаду нити признање *Државе* у вези са претрпљеним повредама, док је накнада додељена против дужника била неодговарајућа.

77. Суд подсећа да одлука или мера повољна за подносиоца представке није у начелу довољна да тог појединца лиши статуса жртве сем ако домаћи органи не признају повреду, било изричито или прећутно, и онда доделе накнаду за кршење Конвенције или Протокола (види, на пример, *Dalban* против Румунује [ВВ], број 28114/95, став 44., ЕЦХР 1999-VI).

78. У вези са предметним случајем а независно од предметне накнаде, примећује се да Влада није никада признала повреду на коју

се жали подносилац представке. Суд због тога сматра да је он задржао статус жртве и одбија примедбу Владе с тим у вези.

(б) Исцрпљеност домаћих правних средстава

79. Влада је даље тврдила да први подносилац представке није исцрпео делотворна правна средства у оквиру значења члана 35. став 1. Конвенције. Међутим, у многим претходним предметима Суд је одбацивао сличне тврдње (види, на пример, *В. А. М. против Србије*, број 39177/05, ст. 86, 87 и 119., 13. март 2007. године., као и *Цветковић против Србије*, број 17271/04, став 42, 10. јун 2008. године.) и у предметном случају не налази посебне околности које би захтевале да одступи од ове праксе.

3. Закључак

80. Суд примећује да притужбе подносилаца представке нису очигледно неосноване у смислу значења члана 35. став 3 Конвенције. Он даље примећује да нису недопуштене ни по једном основу. Због тога се морају прогласити допуштеним.

Б. Основаност

81. Влада је навела да није дошло до повреде члана 1. Протокола број 1 пошто су српске власти учиниле све што је у њиховој моћи да у потпуности изврше арбитражну одлуку.

82. Подносиоци представке су поновили своју притужбу и нагласили да овај предмет треба посматрати у контексту политичког притиска на домаће правосуђе, као и општег одсуства владавине права у Србији.

83. Суд примећује да “захтев за накнаду штете” може представљати “посед”, у оквиру значења члана 1. Протокола број 1., ако се довољно утврди да је извршан (види *Burdov против Русије*, број 59498/00, став 40, ЕЦХР 2002-III). Он даље подсећа да је обавеза државе да употреби сва расположива правна средства како би се обавезујућа арбитражна одлука извршила, под условом да садржи довољно прецизиран захтев који представља посед (види, *mutatis mutandis*, *Stran Greek Refineries и Stratis Andreadis против Грчке*, 9. децембар 1994. године, ст. 61 и 62., серија А број 301-В). Најзад, држава мора да се потруди да се извршење једне такве одлуке спроведе без неоправданог кашњења и да целокупан систем буде делотворан и по закону и у пракси (види *Марчић и други подносиоци представке против Србије*, број 17556/05, став 56., 30. октобар 2007. године.).

84. Ако се вратимо на предметни случај, прво се примећује да захтев за накнаду штете утврђен арбитражном одлуком неоспорно

представља посед у оквиру значења члана 1. Протокола број 1. Друго, Трговински суд је 7. јуна 1996. године донео решење о извршењу те одлуке у потпуности. Треће, до 6. маја 1998. године дужници су исплатили утврђену накнаду. Четврто, у покушају да обезбеди извршење преосталог дела одлуке, Трговински суд је до 24. октобра 2006. године одредио максимални износ новчаних казни могућ према закону. Пето, изгледа да после тога није било покушаја да се одлука у потпуности изврши, а очигледан разлог за то је да, пошто су сами дужници друштвена правна лица, једноставно није било других расположивих правних средстава којима би се обезбедило да они поступе по њој (види став 61. у претходном тексту). Шесто, извршни поступак је прекинут 10. марта 2008. године до завршетка реструктурирања дужника. Најзад, Србије је 3. марта 2004. године ратификовала Протокол број 1, што значи да је спорни извршни поступак у надлежности Суда *ratione temporis* више од пет година и десет месеци.

85. С обзиром на горе наведено, јасно је да српске власти нису предузеле неопходне мере да у потпуности изврше предметну арбитражну одлуку и за тај пропуст нису дале уверљиве разлоге. Сходно томе, дошло је до повреде члана 1. Протокола број 1.

II. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 6. СТАВ 1. КОНВЕНЦИЈЕ У ВЕЗИ СА ДЕЛИМИЧНИМ НЕИЗВРШЕЊЕМ

86. С обзиром на горе наведени став у вези са чланом 1. Протокола број 1, Суд не налази да је неопходно да се исто питање разматра посебно према члану 6. став 1. Конвенције (види, на пример, *Илић против Србије*, број 30132/04, став 95., 9. октобар 2007. године.; *Бијелић против Црне Горе и Србије*, број 11890/05, став 88., 28. април 2009. године.).

III. ОСТАЛЕ НАВОДНЕ ПОВРЕДЕ

87. Подносиоци представке су се, такође, жалили према члану 6. став 1. Конвенције, због пропуста домаћих судова надлежних у парници за поништај, као и због пропуста да се та парница понови према предлогу подносилаца представке, да би се поштовало *res iudicata* дејство предметне арбитражне одлуке.

88. Суд примећује да се поступак за поништај завршио 24. децембра 1997. године, када је Врховни суд одбацио захтев тужилаца у трећој инстанци. Пошто је Србија 3. марта 2004. године ратификовала Конвенцију, све притужбе с тим у вези су некомпатибилне *ratione temporis* са Конвенцијом, у смислу значења члана 35. став 3., па се морају одбацивати у складу са чланом 35. став 4.

89. У вези са захтевом за понављање парнице за поништај, Суд подсећа да се члан 6. не примењује на поступке који се односе на покушаје за понављање поступка који је већ решен правоснажном судском одлуком (види, *mutatis mutandis*, *Surmont u De Meurechy u други подносиоци представке против Белгије*, бр. 13601/88 и 13602/88, одлука Комисије од 6. јула 1989. године., Одлуке и извештаји (DR) 62, стр. 284-291). Прозилази да је овај део представке некомпатибилан *ratione materiae* са одредбама Конвенције, у оквиру значења члана 35. став 3., и да се исто тако мора одбацити у складу са чланом 35. став 4.

90. Најзад, према члану 13. Конвенције, подносиоци представке су у суштини парафразирали своје притужбе због пропуста државе да у потпуности изврши предметну арбитражну одлуку. Пошто је Суд ту притужбу већ разматрао према члану 1. Протокола број 1. и с обзиром на његов став у вези са овом другом одредбом, он сматра да није неопходно да се исто питање посебно разматра према члану 13. Конвенције (види, *mutatis mutandis*, *Илић против Србије*, цитирана у претходном тексту, став 106; *Kirilova u други подносиоци представке против Бугарске*, бр. 42908/98, 44038/98, 44816/98 и 7319/02, ст. 125-127, 9. јун 2005. године.).

IV. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

91. Члан 41. Конвенције предвиђа:

“Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној странци.”

A. Штета

92. Први подносилац представке је тражио да се одмах и у потпуности изврши арбитражна одлука од 10. априла 1996. године.. Алтернативно, у вези са изгубљеном зарадом, он је тражио 166.666.64 УСД месечно почев од 1. априла 1996. године до данас. Први подносилац представке је, такође, тврдио да му је касније додељена накнада против предузећа *Generalexport* и *International CG* с тим у вези неодговарајућа пошто домаћи судови не примењују начин израчунавања претрпљеног штете који примењује Арбитражни суд (види став 12. у претходном тексту). Најзад, први подносилац представке је тражио додатних 566.724.80 УСД за умањење вредности опреме уложене у казино, као и 100.000 УСД на име нематеријалне штете.

93. Други подносилац представке је тражио накнаду материјалне штете у износу од 120.000 УСД, на име камате коју је наводно платио

за позјмицу ради обезбеђења издржавања породице и одржања ликвидности првог подносиоца представке. Други подносилац представке је даље тражио 200.000 УСД на име душевне патње.

94. Влада је потврдила да је првом подносиоцу представке додељена накнада на име деломичног неизвршења арбитражне одлуке, тј. за пет година губитка зараде, због чега његов захтев с тим у вези треба одбацити. У вези са преосталим захтевима подносилаца представке, Влада их је описала као непоткрепљене доказима или прекомерне.

95. Суд прихвата да су подносиоци представке претрпели нематеријалну штету која се не може довољно надокнадити само утврђивањем повреде. Процењујући на основу правичности и с обзиром на околности предмета, као и на претходни став да су они међусобно веома повезани, било би вештачки разликовати их (види став 74 у претходном тексту), па им Суд додељује заједно 8.000 евра према овом основу.

96. У вези са изгубљеном зарадом коју тражи први подносилац представке, примећено је да: (а) неизвршени део арбитражне одлуке предвиђа да се првом подносиоцу представке дозволи да предметни казино врати у посед и да делотворно обавља посао у периоду од пет година; (б) њено извршење више не би било могуће или би се непропорционално мешало у права трећих лица (види ставове 53, 56 и 61. у претходном тексту); (в) правоснажним пресудама у каснијим парницама за накнаду штете првом подносиоцу је заиста додељена одређена накнада за изгубљену добит у периоду од 1. априла 1996. године до 1. априла 2001. године (види ст. 33-44 у претходном тексту); (г) овај Суд није у најбољем положају да процењује износ те штете; (д) у сваком случају, образложење домаћих судова не показује никакву произвољност и они нису званично обавезни да примењују ранији начин обрачунавања штете који је Арбитражни суд применио, и (ђ) предузећа *Generalexport* и *International CG* су друштвена предузећа (види став 57. у претходном тексту), што значи да је држава обавезна да намири њихове дугове утврђене правоснажном судском пресудом (види *P. Качанор и друге подносиоце представке против Србије*, цитирану у претходном тексту; види, такође, *P. Качанор и друге подносиоце представке против Србије*, бр. 35835/05, 43548/05, 43569/05 и 36986/06, 13. јануар 2009. године).

97. С обзиром на ове околности и да је у предметном случају утврђена повреда, као и због становишта из става 74. у претходном тексту, Суд сматра да Влада мора да из сопствених средстава исплати подносиоцима представке заједно износе додељене предметним правоснажним пресудама за накнаду штете (види ставове 35. и 39. у претходном тексту), умањене за све износе које су у међувремену примили на овом основу (види, *mutatis mutandis*, *P. Качанор и друге*

подносиоце представке против Србије, ст. 123-126., и Р. Качапор и друге подносиоце представке против Србије, ст. 137-139, обе цитиране у претходном тексту).

98. У вези са осталим делом захтева подносилаца представке за накнаду материјалне штете, Суд, међутим, примећује да арбитражном одлуком није одређена исплата штете за наводни губитак вредности опреме првог подносиоца представке коју је уложио у казино или, заправо, накнаде камате коју је други подносилац представке платио за позајмицу. Штавише, за разлику од питања изгубљене добити и према информацијама садржаним у спису предмета, сами подносиоци представке нису уопште поднели посебну парничну тужбу ни по једном од ових основа. Због тога се њихови преостали захтеви за накнаду материјалне штете морају одбацити.

Б. Трошкови

99. Први подносилац представке је, такође, тражио укупно 396.479,60 УСД на име трошкова пред домаћим судовима, као и за трошкове настале у вези са представком пред Судом у Стразбуру.

100. Влада је оспорила ове захтеве.

101. У складу са праксом Суда, подносилац представке има право на накнаду трошкова само у оној мери у којој се докаже да су заиста и неопходно настали и да су, такође, оправдани у погледу износа. У предметном случају, узевши у обзир документа која поседује и горе наведене критеријуме, Суд сматра да је оправдано да се првом подносиоцу представке досуди износ од 30.000 евра, на име покрића трошкова по свим основима.

В. Затезна камата

102. Суд сматра да је примерено да затезна камата буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена.

ИЗ ГОРЕ НАВЕДЕНИХ РАЗЛОГА, СУД ЈЕДНОГЛАСНО

1. *Проглашава* притужбе према члану 1. Протокола број 1 у вези са делимичним неизвршењем арбитражне одлуке допуштеним, при чему сматра да не постоји потреба да се посебно разматрају притужбе у истом смислу према члану 6. став 1 и члану 13. Конвенције;

2. *Проглашава* преостали део представке недопуштеним;
3. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 1. Протокола број 1 у вези са делимичним неизвршењем арбитражне одлуке;
4. *Утврђује*

(а) да Тужена држава треба да исплати подносиоцима представке заједно, из сопствених средстава и у року од три месеца од датума када ова пресуда постане правоснажна, у складу са чланом 44. став 2. Конвенције, износе додељене правоснажним домаћим пресудама за накнаду штете донетим после арбитражне одлуке, 30. јануара 2002. године, 3. марта 2005. године и 8. септембра 2005. године, умањене за сва односна плаћања која су у међувремену примили;

(б) да Тужена држава, такође, и у истом року плати:

(i) подносиоцима представке заједно 8.000 евра (осам хиљада евра), плус порез који се може платити, на име претрпљене нематеријалне штете;

(ii) само првом подносиоцу представке 30.000 евра (тридесет хиљада евра), плус порез који се може платити, на име трошкова;

(в) да се износи наведени под (б) у претходном тексту претворе у националну валуту Тужене државе по курсу на дан исплате;

(г) да по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба платити обичну камату на износе наведене под (б) у претходном тексту по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена;

5. *Одбија* преостали део захтева подносилаца представке за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 20. априла 2010. године у складу са правилом 77 ставови 2 и 3 Пословника Суда.

Sally Dollé
Секретар

Françoise Tulkens
Председник